

**PATIENT
HISTORIE**

Måling med prismestav

Specialoptik til Parkinsons patient

Dorthe Jensen

Optiker

Synsrådgivningen
Special Center
Roskilde Kommunikation

Et tilfældigt møde på gangen på Specialcenter Roskilde Kommunikation i 2013 betød, at Svend Erik Jeppesen fik erstattet sin klap for det ene øje med en prismebrille, og han oplever nu, at verden er bedre at være i.

Stor udad drejning af højre øje

Fresnell-prisme på højre brilleglas

Afstandsbrille

En dag på gangen på Specialcenter Roskilde Kommunikation (SCR) møder jeg en herre med en sort klap for højre øje. Det bemærker jeg og retter henvendelse til min kollega, som har ham i taleundervisning. Der er tale

om en herre, Sven Erik Jeppesen (68 år), som har været diagnosticeret med Parkinsons sygdom i 8 år. Symptomerne har dog været til stede i over 20 år, hvilket udover de karakteristiske motoriske symptomer har påvirket hans tale og syn – herunder dobbeltsyn.

Svend Erik Jeppesen (SEJ) er gået på pension, men er tidligere direktør i eget firma.

Specialoptisk udredning

Jeg aftaler med SEJ og min kollega at lave en optisk udredning. Under vores samtale fortæller Sven Erik Jeppesen, at han i 1995 var til øjenlæge og optiker, som rådede ham til at bruge klap for det ene øje. Hans egen optik er færdige briller til afstand og til nær, hvor det højre brilleglas er plastret til på både afstandsbrillen og nærbrillen. Udover det har han en afstandsbrille med styrke fra optiker, hvor der er et Fresnell-prisme på højre brilleglas.

Fresnell prisme er et særligt stykke optik, der kan klistres på brilleglasset,

Synsrådgivningen, Special Center Roskilde Kommunikation

I huset tilbydes der udredning, undervisning og rådgivning til borgere med tale-, læse-, høre- og synsvanskeligheder. Centrets primære funktion er at kompensere for funktionsnedsættelserne og gøre borgerne så selvhjulpne som muligt. Alle kan frit henvende sig til SCR Kommunikation, og ydelserne er gratis at benytte for borgere i kommunerne Greve, Solrød, Køge, Stevn, Lejre og Roskilde.

» som kan afhjælpe dobbeltsyn. Afstandsbrillerne bruger han indimellem, men problemet med Fresnell-brillerne er, at den giver et meget dårligt kontrastsyn på højre øje.

Ny synsprøve foretages i 2013 hos mig i optikklinikken på SCR, hvor han opnår mulighed for at læse avis, han opnår enkeltsyn på både afstand og på nær med meget store prismer.

Bevilling og opfølgning på prismebriller

Jeg bevilger som følge af den optiske udredning en afstandsbrille og en nærbrille med 24

prismer fordelt mod næsen. En uge efter levering foretager jeg en opfølgning på det bevilgede optik og finder, at han nu opnår et nogenlunde stereosyn, dvs., han har et nogenlunde samarbejde mellem sine øjne.

Udbytte af prismebriller

SEJ er efter han er begyndt at bruge sine prismebriller, blevet så sikker på at vurdere niveauforskelle, at han har genoptaget sin store passion for at vandre, og han har netop været en tur i Grønland. I hjemmet kan han nu spille bordtennis og bil-

lard sammen med børnebørnene. Hans koordination er blevet meget bedre, hvilket betyder, at han ikke længere vælter ting omkring sig. Han nævner også, at hans sociale liv og kommunikation er blevet bedre, idet han nu kan holde øjenkontakt.

"Min verden er blevet meget bedre at være i," siger SEJ.

På baggrund af SEJs udtalelser og min optiske opfølgning konkluderes det, at prismebrillerne kompenserer for SEJs dobbeltsyn.

Udfordringen med denne opgave har været, at prøvekassen ikke har tilstrækkelig høje prismer. Brug af synsprøveapparat vanskeliggør opgaven, da det ikke er muligt at se øjets bevægelser. Derfor er en prismestav et vigtigt redskab i klinikken, og det anbefaler jeg altid andre optikere til også at bruge. Prismestaven giver mulighed for at se, hvad der sker med hovedholdning og øjendrejninger. ■

Synsvanskeligheder forbundet med Parkinsons

Forekomsten af Parkinsons er 1-1,5 ud af 1.000 blandt 60 år+ Parkinsonssygdommen debuterer i ca. 60 års alderen og udvikler sig fortsat gennem årene. Kan være arvelig og forekommer både hos mænd og kvinder.

Ved Parkinsons opstår der henfald i de områder, der styrer muskelbevægelsen. Det betyder, at nervesignalerne nedsættes og medfører rystelser, langsomme bevægelser, stivhed og problemer med balancen. Der kan opstå maskeansigt med nedsat blinkefrekvens og synsforstyrrelser såsom dobbeltsyn og nedsat evne til at fokusere.